

Sisällysluettelo

Etelä-Karjala	3
Etelä-Pirkanmaa	4
Forssan seutu	5
Hyvinkään-Riihimäen talousalue	6
Hämeenlinnan seutu	7
Itä-Uusimaa	8
Joensuun seutu	9
Jyväskylän seutu	10
Jämsän seutu	11
Kajaanin kaupunkiseutu	12
Kauhajoen seutu	13
Kemi-Tornion alue	14
Koillis-Suomi	15
Kokkolan seutu	16
Kotkan-Haminan seutu	17
Kouvolan kaupunkiseutu	18
Kuopion seutu	19
Lahden alue	20
Mikkelin seutu	21
Oulun seutu	22
Oulun eteläinen	23
Pietarsaaren seutu	24
Porin kaupunkiseutu	25
Raahen seutu	26
Rauman seutu	27
Rovaniemen seutu	28
Salon seutu	29
Savonlinnan seutu	30
Seinäjoen seutu	31
Tampereen kaupunkiseutu	32
Turun seutu	33
Vaasan seutu	34
Vakka-Suomen seutukunta	35
Varkauden talousalue	36
Ylä-Savo	37

Tilastovuodet:

väkiluku 2003

työpaikat 2001

työttömyysaste joulukuun 2003

bkt milj. € 2001

bkt / asukas € 2001

korkea-astekoulutettuja 2002

muuttotase ‰ 2003

etäisyys lentokentälle 2003

T&K – menot 2002

Korkeakoulut (opiskelijoita) 2001

Kaupunkiseudut keskimäärin on kaikkien suomalaisten kaupunkiseutujen keskiarvo (ml. Helsingin, Lohjan ja Tammisaaren seudut)

Lisätietoja:

Projektijohtaja
Ulla-Maija Laiho
040 8268 767

Erikoistutkija
Janne Antikainen
040 7641 829

Etelä-Karjala

Etelä-Karjalassa on erittäin merkittävä metsäteollisuuden keskittymä. Maakunnan vahvuutena on EU:n ja Venäjän ulkoraja liikennemäärältään kasvavine rajanylityspaikkoineen ja siihen yhdistyvä EU:n ulkoraja-asiantuntemus. Etelä-Karjalan keskuskaupunkeja ovat Lappeenranta ja Imatra. *Alue kuuluu suurten kaupunkiseutujen neuvottelukuntaan.*

Aluekeskusohjelman visiona on luoda Etelä-Karjalasta Kaakkois-Suomen veturialue, jossa talous kasvaa ja asukkaiden hyvinvointi lisääntyy. Kasvukeskusohjelmaksi nimetty ohjelma muodostaa laajan seudullisen strategian. Toteuttamisen alkuvaiheessa seudun kunnat solmivat kasvusopimuksen, jossa on määritelty yhteistyön osat alueet ja laajuus. Etelä-Karjalassa alueellinen vaikuttavuus kohdentuu neljälle eri tasolle:

- 1) Aluekeskus Saimaankaupunki (IB-lukio; Saimaankaupunki –hanke; Invest in eKarjala, maankäyttöstrategia)
- 2) Etelä-Karjalan maakunta (Invest in eKarjala; palvelut ja markkinointi; Etelä-Karjala-instituutti)
- 3) Kaakkois-Suomi (tutkimusstrategia; metsäklusteri; Kaakkois-Suomen sos.alan osaamiskeskus/ Socom Oy)
- 4) Itä-Suomi (Invest in eKarjala: matkailun kehittäminen)

Kaupunkiseudun kasvu 1975 – 2000

	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Väkiluku	118 620	119 688	118 628	116 980	116 585	115 244
Työpaikat	54 441	55 907	53 799	53 513	43 123	46 843
BKT €/ asukas	11 335	14 977	17 471	20 112	20 196	24 105
Korkea-astekoulutettuja	9,0 %	11,1 %	12,9 %	15,3 %	18,2 %	20,0 %

Kaupunkiseudun kunnat	Lappeenranta, Imatra, Joutseno, Rautjärvi, Ruokolahti, Taipalsaari
Lääni	Etelä-Suomen
Maakunta	Etelä-Karjala
Seutukunta	Lappeenrannan, Imatran, Länsi-Saimaan
EU-tukialue	2
kansallinen tukialue	3
kansalliset ohjelmat	AKO, OSKE

Kaupunkiseudun perustiedot

	keskus- kaupungit	kehys- kunnat	yht.	Kaupunki- seudut kes- kiarvo
väkiluku	88 872	26 075	114 947	117 862
työpaikat	38 947	7 541	46 488	51 979
alkutuotanto	1,9 %	10,3 %	3,3 %	6,6 %
teollisuus	23,6 %	28,8 %	24,5 %	23,5 %
yksityiset palvelut	34,4 %	21,4 %	32,3 %	29,6 %
julkiset palvelut	30,7 %	30,6 %	30,7 %	31,0 %
muut	9,4 %	8,8 %	9,3 %	9,2 %
työttömyysaste	15,7 %	14,3 %	15,4 %	13,2 %
bkt milj. €	2 287	432	2 719	2 704
bkt / asukas €	25 731	16 465	23 619	19 855
korkea-astekoulutettuja	21,7 %	18,3 %	21,0 %	21,3 %
muuttotase %	0,6	1,4	0,8	
etäisyys lentokentälle	3 km			
T&K – menot	Yhteensä 59,9 milj. €, 543 €/asukas			125 milj. € 590 €/ as.
Korkeakoulut (opiskelijoina)	Lappeenrannan teknillinen yliopisto (4 749), Etelä-Karjalan AMK, Humanistinen AMK (yhteensä 2 903)			

AKO Lisäarvo

- Lappeenrannan ja Imatran voimavarot yhdistetty
- Metsäteollisuus yhteisenä vahvuutena tunnistettu
- Kärkihankkeiden resurssointi ja tehokas toimeenpano

Onnistumisia ja tuloksia

- Yhteisten tavoitteiden kautta saavutettu sitoutuminen ja tulokset
- Kärkihankkeiden eteneminen
- Alueen ottaminen mukaan suurten kaupunkien politiikkaan

Haasteita

- Jotkut osapuolet "poimivat rusinat pullasta", ei win-win-tilannetta
- Luottamushenkilöiden sitoutuminen

Etelä-Pirkanmaa

Vahvasti teollistunut Etelä-Pirkanmaa sijaitsee liikenteellisesti keskeisesti Helsinki-Tampere kasvukäytävällä. Merkittävimmät teollisuuden alat ovat pakkausmateriaalit, paperin jatkojalostus ja koneenrakennus. Etelä-Pirkanmaan osaamisperustaa rakennetaan tukemaan prosessiteollisuuden ja tuotantoautomaation sovelluksia, jotka ovat mukana myös Tampereen seudun osaamiskeskusohjelmassa. Muuttoliike ollut viime vuosina positiivinen Tampereen imussa.

Alueen visiona on olla vetovoimainen, hyvien yhteyksien Etelä-Pirkanmaa, jolle on leimallista uudistuvat ja vahvistuvat yritykset, uudet yritykset ja uudet asukkaat. Etelä-Pirkanmaan aluekeskusohjelmassa keskeisenä ajatuksena on seudullisten yhteistyö- ja päätöksentekorakenteiden kehittäminen. Seudun kuntien välillä on tehty yhteistyötä jo aiemminkin sekä strategiatyössä että palvelupuolella. Nyt tavoitteena on laajentaa yhteistyötä ja vahvistaa seudun identiteettiä. Ohjelman painopisteistä hahmottuu kaksi toiminnallista kokonaisuutta. Ensimmäinen on elinkeinojen ja osaamisen kehittäminen. Näillä alueilla pyritään muodostamaan seudun kanta priorisoitaville hankkeille ja edistetään eräitä seudulle tärkeitä osaamiseen liittyviä rakenteita. Toinen alue koskee palvelujen, osallisuuden ja viestinnän/seutuimagon kehittämistä. Vuosille 2004-2006 asetetut tavoitteet ovat seutuyhteistyön vahvistaminen, seudun osaamisperustan ja innovaatioympäristön kehittäminen, alueellinen vaikuttavuus. Etelä-Pirkanmaan seutukunta pyrkii tehostamaan yhteistyötään etenkin Tampereen keskusseudun kanssa, mikä on luontevin yhteistyön suunta. Tampere toimii pirkanmaalaisten seutujen vahvana yhteistyökumppanina.

Kaupunkiseudun kasvu 1975 – 2000

	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Väkiluku	45 565	45 005	44 507	43 901	43 049	42 141
Työpaikat	20 810	20 320	19 701	18 269	15 276	16 177
BKT €/ asukas	10 251	13 312	13 167	14 936	17 369	17 839
Korkea-astekoulutettuja	9,1 %	11,1 %	12,5 %	14,0 %	16,6 %	18,3 %

Kaupunkiseudun kunnat	Valkeakoski, Kylmäkoski, Toijala, Urjala, Viiala
Lääni	Länsi-Suomen
Maakunta	Pirkanmaa
Seutukunta	Etelä-Pirkanmaan
EU-tukialue	2
kansallinen tukialue	-
kansalliset ohjelmat	AKO

Kaupunkiseudun perustiedot

	keskus- kaupunki	kehys- kunnat	yht.	Kaupunki- seudut kes- kiarvo
väkiluku	20 477	21 824	42 301	117 862
työpaikat	8 921	7 307	16 228	51 979
alkutuotanto	1,8 %	8,3 %	4,8 %	6,6 %
teollisuus	47,1 %	35,3 %	41,8 %	23,5 %
yksityiset palvelut	19,4 %	23,8 %	21,4 %	29,6 %
julkiset palvelut	26,2 %	24,5 %	25,5 %	31,0 %
muut	5,5 %	8,1 %	6,6 %	9,2 %
työttömyysaste	13,8 %	14,2 %	14,0 %	13,2 %
bkt milj. €	594	310	904	2 704
bkt / asukas €	29 087	14 303	21 475	19 855
korkea-astekoulutettuja	21,4 %	16,7 %	19,0 %	21,3 %
muuttotase ‰	4,2	7,3	5,8	
etäisyys lentokentälle	41 km (Tampere)			
T&K – menot	Yhteensä 19,3 milj. € 459 €/asukas			125 milj. € 590 €/ as.
Korkeakoulut (opiskelijoina)	Hämeen AMK (832)			

AKO

Lisäarvo

- Seutustrategian laatiminen ja AKO:n nivominen kuntien omiin strategioihin
- Resurssien parempi kohdentuminen ja koordinointi
- AKO käynnistänyt toimialakohtaisia prosesseja mm. palvelutuotannossa
- Tiedottaminen seutuasioista lehden avulla

Onnistumisia ja tuloksia

- Toisen asteen oppilaitosyhteistyöverkosto (EPO) laajentanut opetustarjontaa
- Teollisuuden neuvottelukunta sitouttanut yrityssektoria
- Seutuvaliokunta kuntien luottamushenkilöiden yhteisenä areenana

Haasteita

- Keskuskaupungin ja muiden kuntien asetelma
- Kuntien välisen luottamuksen vahvistaminen

Forssan seutu

Forssan seudulla on pitkät teolliset perinteet, mutta kasvun kannalta keskeisimmät klusterit liittyvät elintarvikealaan; seudulla on vahva maaseudun tutkimuksen yksikkö. Lisäksi seutu on maan merkittävin hevostalouden keskittymä. Seudulla on 40 hevosta tuhanta asukasta kohti, kun maan keskiarvo on noin 12. Ypäjällä sijaitsevat maan ainoat alan tutkimus- ja koulutuslaitokset (MTT:n hevostalouden yksikkö ja Suomen Hevosopisto). Etelä-Suomen seuduksi sillä on verrattain heikko logistinen sijainti – ei moottoritietä tai raideyhteyttä.

Osaamisen kehittäminen on otettu Forssan seudulla keskeiseksi haasteeksi. Priorisointi kehitettävistä toimialoista on tehty seudun strategiassa. Forssan seudulla on pitkä seudullisen yhteistyön perinne. Aluekeskusohjelmassa tätä yhteistyötä ollaan viemässä eteenpäin syvemmälle seudun rakenteisiin. Yhteistyöhön pyritään saamaan uusia toimijoita. Aluekeskusohjelman painopisteet noudattelevat seutustrategian toimintalinjoja: osaamiskeskittymät, elinvoimaisuus ja kilpailukyky, perusturva, yhdyskuntarakenne ja infrastruktuuri sekä johtaminen ja kuntapalvelut. Forssan seutu tekee sopimus pohjaista yhteistyötä Salon ja Loimaan kanssa, samoin kuin Hämeenlinnan, Riihimäki-Hyvinkään ja Etelä-Pirkanmaan kanssa. Yhteistyötä tehdään keskeisissä kehittämisteemoissa: osaamisen kehittäminen, matkailu- ja markkinointiyhteistyö, yrityspalvelut, liikenneasiat ja hankeyhteistyö. Kuntien, yritysten, kehittämisorganisaatioiden ja oppilaitosten yhteistoiminnassa maaseudun ja kaupungin vuorovaikutus on jokapäiväistä yhteistoimintaa. Lisäksi toimintaa tukevat useat maaseudun kehittämishankkeet.

Kaupunkiseudun kasvu 1975 – 2000

	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Väkiluku	35 291	35 647	36 656	36 653	36 800	35 866
Työpaikat	16 271	16 827	17 063	17 245	13 923	15 282
BKT €/ asukas	10 845	12 544	13 600	15 784	14 339	16 649
Korkea-astekoulutettuja	7,5 %	10,2 %	12,1 %	14,1 %	16,8 %	18,4 %

Kaupunkiseudun kunnat	Forssa, Humppila, Jokioinen, Tammela, Ypäjä
Lääni	Etelä-Suomen
Maakunta	Kanta-Häme
Seutukunta	Forssan
EU-tukialue	2
kansallinen tukialue	3
kansalliset ohjelmat	AKO

Kaupunkiseudun perustiedot

	keskus- kaupunki	kehys- kunnat	yht.	Kaupunki- seudut kes- kiarvo
väkiluku	18 104	17 374	35 478	117 862
työpaikat	9 726	5 451	15 177	51 979
alkutuotanto	2,4 %	16,4 %	7,4 %	6,6 %
teollisuus	37,6 %	19,2 %	31,0 %	23,5 %
yksityiset palvelut	29,0 %	30,4 %	29,5 %	29,6 %
julkiset palvelut	23,5 %	23,6 %	23,5 %	31,0 %
muut	7,5 %	10,4 %	8,5 %	9,2 %
työttömyysaste	13,5 %	10,3 %	12,0 %	13,2 %
bkt milj. €	418	242	660	2 704
bkt / asukas €	22 897	13 918	18 517	19 855
korkea-astekoulutettuja	19,0 %	18,9 %	18,9 %	21,3 %
muuttotase ‰	-4,8	2,4	-1,3	
etäisyys lentokentälle	106 km (Helsinki)			
T&K – menot	Yhteensä 26,4 milj. €, 743 €/asukas			125 milj. € 590 €/ as.
Korkeakoulut (opiskelijoita)	Hämeen AMK (1 129)			

AKO

Lisäarvo

- Seudullinen kehittäminen tehostunut
- Vahvuudet tunnistettu erikoistumiselle pohjaksi
- AKO mahdollistanut seudullisten strategiatyöskentelyn
- Seudulliset kehittämisfoorumit

Onnistumisia ja tuloksia

- Laaja-alaisen seutuorganisaation synnyttäminen
- Verkosto ulottuu virallisten organisaatioiden ulkopuolelle

Haasteita

- Seutuorganisaatiolta puuttuu selkeä tehtävä ja resurssit
- Seutuorganisaation hyödyntäminen tehokkaasti

Hyvinkään-Riihimäen talousalue

Hyvinkään-Riihimäen aluekeskusohjelma-alue on kahden maakunnan, Uudenmaan ja Hämeen raja-alueita ja muodostaa maakuntarajat ylittävän talousalueen yhdessä ympäröivien kuntien kanssa. Alueen elinkeinoelämän perusta on metalliteollisuudessa. Alueella on erikoistuttu *nosto- ja siirtoalan osaamiskeskustoimintaan* sekä jalostavaan logistiikkaan. Yhteistyö Uudenmaan logistiikan osaamiskeskuksen kanssa on kasvamassa. Alue kuuluu Helsingin metropolialueeseen. Hyvinkään-Riihimäen talousalue tukee osana pääkaupunkiseudun laajaa työssäkäyntiä ja asuntomarkkina-alueita uusien alueiden yhteistyöprosesseja. Tässä mielessä yhteistyötä tehdään erityisesti Hiiden ohjelman kanssa. Yhteistyö Hämeenlinnan seudun sekä Keski-Uudenmaan KUUMA –kuntien kanssa on tiivistä. Hyvinkään kaupungin hallintokuntayhteistyöllä on pitkät perinteet erityisesti KUUMA -kuntien kanssa ja vastaavasti Riihimäen kaupungin yhteistyö on vahvaa Hämeenlinnan seudun suuntaan. Lisäksi Hyvinkään-Riihimäen talousalue on tukenut kokemuksillaan Uudenmaan liiton pyrkimyksiä vahvistaa seudullista yhteistyötä. Logistisesti erittäin hyvä sijainti.

Hyvinkään-Riihimäen aluekeskusohjelman lähtökohtana on talousalueen kattava kokonaisstrategia, jota toteutetaan aidosti toimijoiden verkostona. Aluekeskuksen roolina on erityisesti tarjota toimijoille yhteistyöfoorumi, koordinoita aluekeskusohjelman ja siihen perustuvan talousaluestrategian toteuttamista, koota ja vahvistaa alueellisten toimijoiden välisiä verkostoja ja kehittää yhteistyössä toimijoiden kanssa yhteistyöprosesseja ja toimintamalleja sekä käynnistää talousaluestrategiaan kuuluvia hankkeita. Tavoitteena on sosiaalisen yhteenkuuluvuuden lisääminen, osaamisen ja koulutuksen sekä yrityselämän toimintaympäristön kehittäminen.

Riihimäen kaupunkiseudun kasvu 1975 – 2000 (luvuissa ei ole mukana Hyvinkää)

	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Väkiluku	38 378	37 926	38 636	40 348	41 487	41 858
Työpaikat	15 597	15 893	15 938	15 779	13 573	15 123
BKT €/ asukas	11 265	13 627	15 086	15 538	13 754	14 950
Korkea-astekoulutettuja	9,0 %	11,3 %	13,7 %	16,1 %	18,8 %	20,8 %

Kaupunkiseudun kunnat	Riihimäki, Hausjärvi, Loppi, AKOon kuuluu myös Hyvinkää
Lääni	Etelä-Suomen
Maakunta	Uusimaa, Kanta-Häme
Seutukunta	Riihimäen, Helsingin
EU-tukialue	2 (ei Hyvinkää)
kansallinen tukialue	3 (ei Hyvinkää)
kansalliset ohjelmat	AKO, OSKE

Riihimäen seudun perustiedot (luvuissa ei ole mukana Hyvinkää)

	keskus- kaupunki	kehys- kunnat	yht.	Kaupunki- seudut kes- kiarvo
väkiluku	26 644	16 029	42 673	117 862
työpaikat	10 626	4 174	14 800	51 979
alkutuotanto	0,7 %	15,5 %	4,9 %	6,6 %
teollisuus	18,9 %	17,5 %	18,5 %	23,5 %
yksityiset palvelut	38,9 %	26,7 %	35,4 %	29,6 %
julkiset palvelut	33,7 %	27,8 %	32,0 %	31,0 %
muut	7,9 %	12,4 %	9,2 %	9,2 %
työttömyysaste	11,9 %	9,1 %	10,9 %	13,2 %
bkt milj. €	433	172	605	2 704
bkt / asukas €	16 461	10 902	14 377	19 855
korkea-astekoulutettuja	23,6 %	18,2 %	21,6 %	21,3 %
muuttotase ‰	9,7	12,4	10,7	
etäisyys lentokentälle	45 km			
T&K – menot	Yhteensä 11,8 milj. €, 280 €/asukas			125 milj. € 590 €/ as.
Korkeakoulut (opiskelijoita)	Hämeen AMK, Espoon-Vantaan teknillinen AMK, Laurea AMK, Hyvinkää-instituutti (yhteensä 2 087)			

AKO

Lisäarvo

- Alueellisen näkökulman nouseminen ja yhteistyön tehostuminen
- Ammattikorkeakoulut - kunnat - yhteistyön tiivistyminen kärkialojen kehittämisessä
- AKO:n resurssit toimineet porkkanana yhteistyölle
- Kehittämissstrategiat selkeytyneet

Onnistumisia ja tuloksia

- Yhteistyö koko talousalueen johtamisessa systemaattista
- Talousaluestrategian laatiminen

Haasteita

- Kaksinapaisuus (Hyvinkää ja Riihimäki)
- Erilaiset toimintakulttuurit tuottavat erilaisia ratkaisuja
- Maakuntaraja (ja EU-tukiraja) jakaa talousalueen
- Kuntien ja muiden toimijoiden yhteistyölle antamat aikaresurssit

Hämeenlinnan seutu

Kanta-Hämeen tärkein vahvuus on saavutettavuudessa sekä valtakunnallisesti että pääkaupunkiseudun kannalta. Logistisesti hyvä sijainti Helsinki-Tampere akselilla. Viime vuosien kehityskuva positiivinen. Vahvimmat klusterit ovat kone- ja metalliteollisuudessa, muita vahvoja aloja ovat osaaminen ja oppiminen (tietoteollisuus), julkinen hallinto (ml. maanpuolustus ja koulutus), matkailu ja elintarvikeala. Perinteisiä vahvoja toimialoja ovat myös rakentaminen ja rakennusaineteollisuus. Hämeenlinnan seutu on elinkeinorakenteeltaan monipuolinen. Seudun osaamisperusta nojaa vahvasti Hämeen ammattikorkeakouluun, joka on aktiivinen kehittäjäosapuoli.

Hämeenlinnan seudun aluekeskusohjelmassa kootaan seudun kehittämisvoimavarat yhteen. Ohjelmaa toteutetaan yhdessä Hämeenlinnan *seutuhankkeen ja osaamiskeskusohjelman* kanssa. Aluekeskusohjelman tavoitteet juontuvat pitkälti seudun elinkeinostrategiasta, siinä määritellyistä kehittämissä painopisteistä sekä seudulla toteutetusta kaupunkiohjelmasta. Ohjelman avulla ohjataan erityisesti Hämeenlinnan seutuvaltuuskunnan hyväksymän seutu- ja elinkeinostrategian toteuttamista. Ohjelman ytimen muodostavat yhdeksän toimialaklusteria, jotka asetuvat Hämeenlinnan seudun useiden vahvojen toimialojen alueille. Osaamisen ja yritysten toimintaympäristön kehittämisen kattavana tavoitteena on vahvistaa seudun innovaatioympäristöä, millä tähdätään myös heterogeenisen toimialakentän selvempään profilointiin. Kanta-Hämeen ja Helsinki-Tampere akselilla tekevät AKO:t tekevät tai tiivistävät yhteistyötä lähivuosina.

Kaupunkiseudun kasvu 1975 – 2000

	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Väkiluku	81 837	81 775	82 609	85 247	86 650	87 583
Työpaikat	36 368	37 390	37 354	38 042	31 045	34 173
BKT €/ asukas	11 652	13 717	15 666	17 556	15 939	18 068
Korkeastekoulutettuja	10,2 %	12,6 %	14,8 %	17,5 %	20,7 %	23,1 %

Kaupunkiseudun kunnat	Hämeenlinna, Hattula, Hauho, Janakkala, Kalvola, Lammi, Renko, Tuulos
Lääni	Etelä-Suomen
Maakunta	Kanta-Häme
Seutukunta	Hämeenlinnan
EU-tukialue	2
kansallinen tukialue	-
kansalliset ohjelmat	AKO, OSKE, SEUTU

Kaupunkiseudun perustiedot

	keskus- kaupunki	kehys- kunnat	yht.	Kaupunki- seudut kes- kiarvo
väkiluku	46 915	41 589	88 504	117 862
työpaikat	21 697	12 959	34 656	51 979
alkutuotanto	0,8 %	11,8 %	4,9 %	6,6 %
teollisuus	20,4 %	25,2 %	22,2 %	23,5 %
yksityiset palvelut	31,0 %	22,3 %	27,8 %	29,6 %
julkiset palvelut	39,7 %	31,8 %	36,7 %	31,0 %
muut	8,0 %	8,9 %	8,3 %	9,2 %
työttömyysaste	11,9 %	10,0 %	11,0 %	13,2 %
bkt milj. €	1 054	566	1 620	2 704
bkt / asukas €	22 646	13 662	18 415	19 855
korkeastekoulutettuja	27,7 %	19,6 %	23,9 %	21,3 %
muuttotase ‰	4,0	4,9	4,5	
etäisyys lentokentälle	91 km (Helsinki)			
T&K – menot	Yhteensä 23,0 milj. €, 261 €/asukas			125 milj. €, 590 €/as.
Korkeakoulut (opiskelijoina)	Tampereen yliopisto opettajankoulutuslaitos (569) Hämeen AMK (2 694)			

AKO

Lisäarvo

- Uutta potkua osaamisperustan kehittämiseen AKO:sta
- Seutu- ja elinkeinostrategia ensimmäistä kertaa sateenvarjona
- Uudenlainen yritys-oppilaitos -yhteistyö
- Kuntien panostus elinkeinon kehittämissä hankkeisiin uudelle tasolle
- AKO "pakottanut" seudun ja valtion aluehallintoviranomaiset yhteistyöhön

Onnistumisia ja tuloksia

- Hankerahoitusta koskeva uusi seudullinen malli
- Seutuyhteistyön uusia rakenteita luotu (SEUTU-hanke)
- Osaamiskeskusohjelman valmistelu osana AKO:a
- Metallirytysten ja oppilaitosten Innosteel-hankekokonaisuus
- Teknologiakeskuksen, ammattikorkeakoulun ja kaupungin välinen Innopark-konsepti
- Täydennyskoulutusklusterin muodostaminen Hämeenlinnan seudulle

Haasteita

- Yhteistyöverkoston toiminta vaatii edelleen kehittämistä
- Verkoston jäsenten sitoutuminen vaihtelee vielä

Itä-Uusimaa

Maakunnan sijainti lähellä pääkaupunkiseutua on hyvä. Porvoo on kasvava maakuntakeskus. Vahvuutena maakunnassa nähdään kaksikielisyys ja vahva kulttuuriperintö, mm. rakennusperintö. Itä-Uudellamaalla suurin työllistäjä on energia-ala. Seuraavaksi suurimmat työllistäjät ovat sähköinen talotekniikka sekä kemia ja muovi. Muita klustereita ovat media- ja viestintä, elintarviketeollisuus sekä matkailu ja kulttuuri, jossa tavoitteena on kulttuurialan osaamiskeskittymän vahvistaminen. *Öljyntorjunnan valmius- ja osaamiskeskus* on osaamisen vahvistamisen, ympäristön vaalimisen ja yritystoiminnan kannalta yksi maakunnan kärkihankkeista. Maakunta profiloituu ympäristöalan osaajana. Alue kuuluu Helsingin metropolialueeseen. Helsingin kasvupaineet ovat purkautuneet erityisesti Itä-Uudenmaan läntisiin osiin.

Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelman tavoitteena on vahvistaa koko maakunnan elinvoimaisuutta ja seudullista hyvinvointia yhteistyössä alueen kuntien, maakunnan ja sidosryhmien kanssa kehittämällä ja lisäämällä osaamisen ja koulutuksen sekä yritystoiminnan ja työpaikkojen määrää ja laatua; sekä kehittää ja markkinoida aluetta hyvälaatuisena asuinympäristönä ja vahvana ja monipuolisena kulttuurialueena. Keskeinen toiminnallinen tavoite on seudullisen yhteistyön lisääminen. Uusilla yhteistyötavoilla pyritään tuomaan lisäarvoa alueen kehittämiseen sekä uusia yhteistyömuotoja palvelujen järjestämiseen. Itä-Uudenmaan aluekeskusohjelman keskeiset painopisteet vuonna 2004 ovat: seudullinen yhteistyö, elinkeinot, kulttuuri ja matkailu, koulutus ja osaaminen sekä aluemarkkinointi. Kansallisella tasolla tavoitteena on synnyttää vuoropuhelu pääkaupunkiseudun ja muiden aluekeskusten kanssa alueiden kehittämisestä.

Porvoon kaupunkiseudun kasvu 1975 – 2000

	1975	1980	1985	1990	1995	2000
Väkiluku	45 083	46 174	47 602	49 865	51 401	53 137
Työpaikat	20 008	20 709	21 122	23 500	18 943	21 166
BKT €/ asukas	13 204	16 831	18 624	21 538	19 023	20 142
Korkea-astekoulutettuja	10,3 %	12,6 %	14,9 %	18,0 %	20,7 %	23,5 %

Porvoon kaupunkiseudun perustiedot

	keskus- kaupunki	kehys- kunnat	yht.	Kaupunki- seudut kes- kiarvo
väkiluku	46 224	8 341	54 565	117 862
työpaikat	19 198	2 115	21 313	51 979
alkutuotanto	2,1 %	17,4 %	3,6 %	6,6 %
teollisuus	29,4 %	17,3 %	28,2 %	23,5 %
yksityiset palvelut	30,5 %	21,6 %	29,6 %	29,6 %
julkiset palvelut	27,5 %	25,8 %	27,4 %	31,0 %
muut	10,4 %	18,0 %	11,2 %	9,2 %
työttömyysaste	8,4 %	8,2 %	8,4 %	13,2 %
bkt milj. €	938	88	1 026	2 704
bkt / asukas €	20 585	10 684	19 070	19 855
korkea-astekoulutettuja	25,9 %	16,9 %	24,6 %	21,3 %
muuttotase ‰	7,7	6,5	7,5	
etäisyys lentokentälle	44 km			
T&K – menot	Yhteensä 44,8 milj. €, 620 €/asukas			125 milj. € 590 €/ as.
Korkeakoulut (opiskelijoita)	Helsingin liiketalouden AMK, Laurea, Porvoo-instituutti, Satdia, Nylands svenska yrkeshögskola Arcada (yhteensä 1 196)			

Kaupunkiseudun kunnat	Porvoo, Askola, Lapinjärvi AKOon kuuluvat myös Liljendal, Loviisa, Myrskylä, Pernaja, Pukkila, Ruotsinpyhtää, ja Sipoo
Lääni	Etelä-Suomen
Maakunta	Itä-Uusimaa
Seutukunta	Porvoon, Loviisan
EU-tukialue	osittain ei, osittain siirtymä
kansallinen tukialue	-
kansalliset ohjelmat	AKO

AKO Lisäarvo

- Itä-Uudenmaan yhteistyöneuvottelukunnan perustaminen
- Aluekehittämisen koordinointi AKO:n, maakunnan liiton ja kuntien välillä
- Korkeakoulutuksen kehittämistä koskeva yhteistyösopimus
- Identiteetin ja imagon vahvistaminen kulttuurin ja matkailun avulla
- Aluemarkkinointi asumisessa, elinkeinotoimessa ym.

Onnistumisia ja tuloksia

- Yhteistyöneuvottelukunta
- Korkeakouluyhteistyön kehittyminen
- Identiteetin vahvistuminen ja yhteinen markkinointi
- Yhteistyöverkosto on aktiivinen osallistuja ja sisällöntuottaja
- Sähköisen talotekniikan kehittämiskeskus käynnistynyt

Haasteita

- Seudullisten "valtiomiesten" puute
- Yhteisen kehitysyhtiön kaatuminen
- Verkoston erilaiset hyödyntämistarpeet

